

CHỦ ĐỀ 7: HỆ THẦN KINH

Tiết 47,48,49,50: TỔNG QUAN HỆ THẦN KINH

III. HỆ THẦN KINH TRUNG ƯƠNG (Não và tủy sống)

1. Vị trí các thành phần của não bộ

- **Đại não:** phần não phát triển nhất.
- Não trung gian gồm: **đồi thị và vùng dưới đồi.**
- Trụ não nối với tủy sống gồm: **não giữa, cầu não, hành não.**
- Sau trụ não là **tiểu não.**

2. Chức năng của trụ não, não trung gian và tiểu não:

- Trụ não và não trung gian có trung khu điều hòa các hoạt động sống quan trọng như **tuần hoàn, hô hấp, tiêu hóa,** điều hòa quá trình **trao đổi chất và thân nhiệt.**
- Tiểu não: điều hòa, phối hợp các **cử động** phức tạp và **giữ thăng bằng** cơ thể

3. Cấu tạo và chức năng của đại não:

a. Cấu tạo của đại não:

- 1) **Bán cầu não trái**
- 2) **Bán cầu não phải**
- 3) **Rãnh liên bán cầu**
- 4) **Khe não**
- 5) **Khúc cuộn não**
- 6) **Thùy trán**
- 7) **Thùy đỉnh**
- 8) **Thùy chẩm**
- 9) **Thùy thái dương**

b. Chức năng của đại não:

- Chất xám (vỏ não): trung tâm của các **phản xạ có điều kiện,** phân vùng chức năng.
- Chất trắng (dưới vỏ não): là các đường thần kinh nối với các phần của **vỏ não** với nhau.

• **VẬN DỤNG KIẾN THỨC**

1. Hướng dẫn trả lời:

- 1.1) Học sinh tự làm
- 1.2) Neurone là đơn vị cơ bản cấu tạo hệ thống thần kinh và là một phần quan trọng nhất của não. Nó có đầy đủ các bộ phận của 1 tế bào và đảm nhận chức năng của 1 tế bào.
- 1.3) Giật tay lại. Do sự tiếp nhận kích thích (nóng) của các neurone cảm giác, theo xung thần kinh truyền về trung ương theo các neurone ly tâm đến cơ quan phản ứng -> phản xạ giật tay lại.

2. Hướng dẫn trả lời:

2.1) Học sinh tự làm

2.2) Bán cầu não trái điều khiển tay phải, khả năng tính toán, logic, ngôn ngữ.

Bán cầu não phải điều khiển tay trái, khả năng nghệ thuật, hội họa, âm nhạc, sự tưởng tượng, sáng tạo,...

2.3) Do sự bất chéo của đường dẫn truyền xung thần kinh từ não xuống tủy sống.

3. Hướng dẫn trả lời:

3.1) Chức năng của tiểu não: điều hòa, phối hợp các cử động phức tạp và giữ thăng bằng cơ thể.

3.2) Éch nhảy lệch về bên phải do sự bất chéo của đường dẫn truyền xung thần kinh.

3.3) Khi say rượu nghĩa là chất cồn đã làm ảnh hưởng đến hoạt động của não nói chung và tiểu não nói riêng. Khi hoạt động của tiểu não không bình thường thì dẫn đến sự mất cân bằng của cơ thể, các hoạt động thiếu chính xác do đó dẫn đến hiện tượng “chân nam đá chân chiêu” khi đi.

Lưu ý :

- Chữ in đậm, gạch chân là phần điền khuyết trong tài liệu sinh học 8.
- Mọi thắc mắc về bài học xin liên hệ Cô Nguyễn Thị Mỹ Tuyết – Số điện thoại: 0389097016; Cô Nguyễn Thị Thu Hiền – Số điện thoại: 0703053845

CHỦ ĐỀ 7 -HỆ THẦN KINH

TIẾT 51, 52 - CÁC CƠ QUAN CẢM GIÁC

I. CƠ QUAN PHÂN TÍCH CẢM GIÁC

- Cơ quan **thụ cảm** (da, mũi, tai, mắt, lưỡi và các thụ quan khác bên trong cơ thể)

- Dây thần kinh **hướng tâm**

- Bộ phận phân tích ở **trung ương**

II. CƠ QUAN PHÂN TÍCH THỊ GIÁC

- Cơ quan phân tích thị giác gồm: các tế bào **thụ cảm thị giác** trên màng lưới của cầu mắt.

- Dây thần kinh **thị giác**

- Vùng **thị giác** ở thùy chẩm

1. Cấu tạo cầu mắt

1/ **Màng giác (giác mạc)** trong suốt cho ánh sáng đi qua.

2/ **Màng cứng** bảo vệ phần trong của cầu mắt.

3/ **Màng mạch** có nhiều mạch máu và sắc tố đen (phòng tối)

4/ **Màng lưới (võng mạc)** chứa các tế bào (tế bào nón và que)

5/ **Lỗ đồng tử** điều tiết ánh sáng

6/ **Thủy tinh thể** (thấu kính hội tụ) và **dịch thủy tinh**

7/ **Dây thần kinh thị giác** truyền xung thần kinh về vùng **thị giác** ở thùy chẩm.

2. Cấu tạo màng lưới:

- Tế bào nón: tập trung chủ yếu ở **điểm vàng** (hố mắt), tiếp nhận kích thích **ánh sáng** mạnh và **màu sắc**

- Tế bào que: tiếp nhận kích thích **ánh sáng yếu** -> nhìn rõ vào ban đêm

3. Sự tạo ảnh trên màng lưới

Chúng ta nhìn thấy được vật là nhờ các tia sáng phản chiếu từ vật tới mắt -> đi qua **giác mạc**, thủy dịch, lỗ **đồng tử** ở mống mắt, **thủy tinh thể**, dịch thủy tinh, tới **võng mạc** -> kích thích **tế bào thụ cảm thị giác** -> truyền về **trung ương** cho ta biết hình dạng, độ lớn, màu sắc của vật.

Lưu ý :

- Chữ in đậm, gạch chân là phần điền khuyết trong tài liệu sinh học 8.
- Mọi thắc mắc về bài học xin liên hệ Thầy Võ Thành Tâm – Số điện thoại: 0779442859